

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 903/2026
23.04.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник др Марија Јоксовић, адвокат из ..., против туженог Пољопривредног предузећа „ББ“ д.о.о. ..., чији је пуномоћник Леона Димитров, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1785/2025 од 08.01.2026. године, у седници одржаној 23.04.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1785/2025 од 08.01.2026. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу П1 613/23 од 17.10.2025. године, ставом првим изреке, поништено је решење о отказу уговора о раду број 367 од 09.05.2023. године, по основу технолошког вишка, па је тужени обавезан да тужиоцу исплати накнаду штете у износу од 557.064,50 динара, са законском затезном каматом од 17.10.2025. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца за исплату накнаде штете преко досуђеног износа од 557.064,50 динара до укупно траженог износа од 1.000.000,00 динара, са законском затезном каматом на ову разлику од 17.10.2025. године до исплате. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 225.630,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за ослобађање од плаћања судских такси.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж1 1785/2025 од 08.01.2026. године жалбу одбио и потврдио пресуду Основног суда у Врбасу П1 613/23 од 17.10.2025. године, у усвајајућем делу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011...10/2023), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/2023), и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ни друге битне повреде на које ревидент у ревизији неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог засновао, прво радни однос на одређено време ...2009. године на радном месту „ратарски технолог“, а потом, уговором о раду од ...2010. године, и радни однос на неодређено време, такође на радном месту „ратарски технолог“. Правилником о организацији и систематизацији послова туженог од2022. године, у оквиру Радне јединице „...“ предвиђена су два радна места за који се захтева VII степен стручне спреме, завршен Пољопривредни факултет, смер ратарство. То су радна места „организатор пословања у биљној производњи“ и „ратарски технолог“. У осталим радним јединицама не постоје радна места за која се захтева VII степен стручне спреме, односно завршен пољопривредни факултет, смер ратарство. Одлуком од 11.04.2023. године, директор туженог је утврдио вишак запослених због потешкоћа у пословању које се односе на нерентабилност пословања проузроковану кредитним задужењем и смањењем прихода, што је довело до проблема са ликвидношћу друштва и потешкоћа у измирењу текућих обавеза, као и потешкоћа у набавци довољне количине сировина за обављање основне делатности друштва. Утврђена је потреба за укидањем и смањењем броја извршилаца на појединим радним местима са 53 на 47, па је тако, између осталог, укинута систематизовано радно место „ратарски технолог“ у радној јединици ... – 1 извршилац. Потом је тужени, 20.04.2023. године, донео нови Правилник о организацији и систематизацији радних места којим је, у оквиру РЈ „...“ предвиђено 1 радно место, уместо претходно два радна места, за које се захтевао VII степен стручне спреме и то завршен пољопривредни факултет, смер „ратарство“, а то је радно место „организатор пословања у биљној производњи“. У другим радним јединицама није постојало радно место за које се захтева VII степен стручне спреме, завршен пољопривредни факултет – смер „ратарство“. Одлуком директора туженог од 29.04.2023. године, која је донета у вези са Одлуком о утврђивању вишка запослених од 11.04.2023. године, утврђено је, између осталог, да је престала потреба за обављањем послова у РЈ „...“ – ратарски технолог па је утврђен је престанак потребе за радом тужиоца. На основу одредбе члана 192. у вези са чланом 179. став 5. тачка 1, 158. и 19. Закона о раду, Правилника о раду и Одлуке број 343 од 29.04.2024. године, тужени је 09.05.2023. године донео побијано решење о отказу уговора о раду тужиоцу под бројем У решењу је наведено да тужиоцу престаје радни однос код послодавца 09.05.2023. године и да му је исплаћена отпремнина у износу од 662.637,80 динара у складу са чланом 158. и 159. Закона о раду. Решење је образложено чињеницом да је, услед наступелих економских промена, кредитне задужености друштва и незадовољавајућих финансијских резултата

узрокованих повећаних трошкова пословања, немогућности даљег инвестирања у процес производње, као и постојања јаке тржишне конкуренције, дошло до увођења нове организације рада код послодавца и да је због непостојања економских разлога утврђена потреба за укидањем, као и смањењем броја извршилаца на појединим радним местима, па тако и до укидања послова на радном месту ратарског технолога у РЈ „...“, како је предвиђено Правилником о организацији и систематизацији послова од 20.04.2023. године, чијим ступањем на снагу је утврђен престанак потреба за обављање послова ратарског технолога у РЈ „...“. Такође је наведено да запосленом није могао да се обезбеди други посао који одговара његовој стручној спреми јер нема послова које би тужени могао да му понуди. Код туженог је, 05.07.2021. године почео да ради ВВ који поседује VII степен стручне спреме – дипломирани инжењер пољопривреде, смер ратарство и повртарство, у својству приправника радном месту „ратарски технолог“. Пре тога, тужилац је био једини запослени који је обављао послове радног места „ратарски технолог“. С тим у вези, тужилац је био задужен да обучава ВВ, као приправника. Након истека годину дана, тужени је са ВВ засновао радни однос на одређено време, у трајању од три месеца, на радном месту „организатор пословања у биљној производњи“. После истека три месеца, тужени је са ВВ засновао радни однос на одређено време у трајању од три месеца, на истом радном месту, а потом је 04.01.2023. године, тужени са ВВ закључио уговор о раду којим је засновао радни однос на одређено време до 03.07.2023. године на радном месту „организатор пословања у биљној производњи“. Када је ВВ почео да обавља послове радног места „организатор пословања у биљној производњи“, тужилац и он су фактички обављали исте послове, пошто није било разлике између њихових послова, па је тужилац углавном радио у првој смени, а ВВ у другој смени. Између тужиоца и ВВ није постојао однос надређености и подређености, већ су оба били непосредно подређени директуру туженог. Послови ранијег радног места „ратарски технолог“ се и данас обављају код туженог. ВВ је, после истека периода на који је закључио уговор о раду од 04.01.2023. године, наставио да ради код туженог који је са њим засновао радни однос на неодређено време, на радном месту „организатор пословања у биљној производњи“. У априлу 2023. године тужилац је остварио месечну зараду у нето износу од 111.412,90 динара, живи сам и нема издраваних чланова породице.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиоца усвојили, применом одредби чланова 179. став 5. тачка 1, 182. став 1. и 191. став 5. Закона о раду, налазећи да је побијано решење о отказу уговора о раду незаконито, пошто је тужени могао да обезбеди тужиоцу премештај на друго одговарајуће радно место и због тога што је поступио супротно одредби члана 182. став 1. Закона о раду. По оцени нижестепених судова, након укидања радног места „ратарски технолог“ на којем је тужилац био запослен, тужени је имао могућност да тужиоца распореди на радно место „организатор пословања у биљној производњи“, а које радно место је систематизовано у оквиру Радне јединице „...“ и одговара стручној спреми тужиоца који је дипломирани инжењер пољопривреде – смер ратарство. Могућност да тужени распореди тужиоца на то радно место проистиче из чињенице да је на радном месту „организатор пословања у биљној производњи“ био запослен ВВ на одређено време, тако што му је радни однос по основу уговора о раду број 3/1 од 04.01.2023. године истицао 03.07.2023. године, а што је непуна два месеца од 09.05.2023. године када је донето побијано решење о отказу уговора о раду тужиоцу. С тим у вези, утврђено је да су тужилац и ВВ у пракси обављали исте послове, тј.

послове радног „ратарски технолог“ и послове радног места „организатор пословања у биљној производњи“, иако су формално били распоређени на различита радна места. Пошто тужилац није тражио враћање на рад код туженог, применом одредбе члана 191. ст. 5. и 8. Закона о раду, тужени је обавезан да му накнади износ који одговара збиру пет зарада које је тужилац остварио у месецу који претходи месецу у коме му је престао радни однос, колико му, по становишту нижестепених судова припада према годинама живота (52 године), времену проведену у радном односу код туженог (14 године) и чињенице да тужени нема издржаваних чланова породице.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су, усвајањем туженог захтева тужиоца, правилно применили материјално право.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“ бр. 24/2005,...95/2018), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Ако откаже уговор о раду запосленом у случају члана 179. став 5. тачка 1. овог закона, послодавац не може да на истим пословима запосли друго лице у року од три месеца од дана престанка радног односа, осим у случају из члана 102. став 2. тог закона, јер је тако прописано одредбом члана 182. став 1. Закона о раду.

У конкретном случају, тужени је, Правилником о организацији и систематизацији послова од 20.04.2023. године, који је донет након што је директор донео Одлуку бро 307 од 11.04.2023. године о утврђивању вишка запослених, укинута радно место „ратарски технолог“ на ком је тужилац био распоређен. Тужени је, побијаним решењем, отказао тужиоцу уговор о раду иако је имао могућност да га распореди на радно место „организатор пословања у биљној производњи“, које је систематизовано у оквиру Радне јединице „...“ и одговара стручној спреми тужиоца, који је дипломирани инжењер пољопривреде – смер „ратарство“. Супротно томе, тужени је са другим запосленим који је радио на одређено време, закључио уговор о раду на неодређено време и на тај начин поступио супротно одредби члана 182. став 1. Закона о раду, имајући у виду утврђено чињенично стање да су тужилац и ВВ, у пракси обављали исте послове иако су формално били распоређени на радна места са различитим називима. Злоупотреба права постоји када послодавац, у поступку давања отказа, испоштује форму, али не и суштину, односно сврху и циљ овлашћења да запосленом откаже уговор о раду применом одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Уговора о раду, тако што отпусти запосленог, као технолошки вишак, да би потом, у релативно кратком времену, на његовом месту запослио другог радника, као и у ситуацији када послодавац отпусти запосленог, иако је имао могућност да према њему примену неку од мера запошљавања, што је овде случај. Правна последица незаконитог престанка радног односа је у обавези туженог да тужиоцу накнади штету, у смислу одредбе члана 191. ст. 1. и 5. Закона о раду.

Неосновани су наводи ревизије туженог да се суд недозвољено умешао у његову аутономију, као послодавца, закључујући да је он био дужан да тужиоца распореди на друго место, јер о томе одлучује искључиво послодавац. Супротно томе, у ситуацији када послодавац злоупотреби право на отказ, у случају из члана 179. став

5. тачка 1. Закона о раду, тако што на истим пословима запосли друго лице, иако је, претходно, отказао уговор о раду тужиоцу, следи да и даље постоји потреба за обављањем истих послова, што значи да предност за закључивање уговора о раду има тужилац, коме је престао радни однос, у смислу одредбе члана 182. став 2. Закона о раду, у односу на ВВ, са ким је тужени закључио уговор о раду на неодређено време. Због тога, тужени неосновано у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић